

Nr. 20. Torsdag 11. februar 1943. 11.18.30.

3. årg.

Russland. Det russiske kommunike idag melder at russerne har fortsatt framrykkingen mot den Kharkov. De rykker fram i to kolonner fra nordøst og sørøst. Den nordlige kolonne, som også rykker fram fra Volsjansk, har erobret flere beboede strøk, og står nå bare 24 km fra von. Kharkov, ifølge siste meldinger. Den russiske kolonne som rykker fram fra sydvest har erobret Tsjugusjev, som ligger 40 km fra Kharkov. - Det rasor voldsomme kamp i egnen ved Kramatorskaja, på nordsiden av Donetsbasenget, hvor de tyske stillinger er sterkt truet. Russene presser på i retning mot Stalin. Syd for Donetsbasenget har russerne gått over Don øst for Rostov bare tre mil fra byen, og har avskåret de tyske jernbaneforbindelsene med Rostov fra vest. Sydvest for Rostov behørsker russene nå en kyststripe på 150 km langs det Asovskie hav og de har inntatt Aktask, som liggør halvvveis mellom stredet ved Kortsjlog Rostov.

Premierminister Churchill talte ved et møte i det britiske Underhus idag. Underhusets atmosfære var ladet med spenning før Churchill holdt sin tale. Medlemmene kikket på armbåndsurene og skottet mot inngangsdøren. Pressemann og stenografer hvæsset ivrig sine penner. Da kom statsministeren, og hans varme smile lyste opp hele salleriet tilsett med jubel av det samlede Underhus begynte han å tale med noen typisk Churchillske vendinger som fikk hele Underhuset til å le som barn på kino. En hans tale innholdt også alvor. Noen sensasjon hadde Churchill ikke fått med, og det hadde ingen heller ventet. Han hadde som vanlig hardt arbeid og sli å stille i vente. Han lovet at de alliertes store offensiver nå snart ville komme. De allierte nasjoners vellutrustede og veltrænede ameer lover godt for våren 1943, uttalte han. Her er noen av hovedpunktene i hans tale: "Churchill begynte med å fremhæve at Casablanca-konferansens viktigste formål var å oppsætte fienden til lands, til sjøs og i luften så snart som mulig, og så kraftig som mulig. For vår Storbritannia og de Forente Stater fredselskende nasjoner, De var derfor bestemt og gjort alt for dette. Nå er vi to krigerske nasjoner med mektige våpen, og vi får ført og fler av dem. Oppgaven er nå å sette disse kreftet i aksjon. Om krigen til sjøs sa Churchill at den tyske ubåtkrigen holder på å mislykkes. Vi har hatt store tap til sjøs, og fienden har sinket våre planer, men i krigen mot ubåteneholder vi ster og mer enn det. I 1943 vil Amerika bygge 13 millioner tonn, og Storbritannia 10 millioner tonskip. Vi må overlate til fienden å gjette hvor meget senkningene blir overskredet av nybyggingen. Men jeg kan godt si at stillingen nå er definitivt forbedret, og at i det siste måneder har de amerikanske, kanadiske og britiske nybygningene overgått senkningene med 1 1/4 million tonn, og at de to siste månaders tap er likevel enn de har vakt på ett år. Vi vet at ingenting har vist seg bedre enn vel rustede konvojer, når de er godt eskortert av fly. De ubåtene overlegno. Av 3 millioner soldater, som er sendt jorden rundt i konvoyer, hittil i denne krig, er bare 1348 omkommet eller savnet. Det vil si at sjansen for å omkomme er 1:2201. Det er en strek i regningen for Hitler at vår flåte stadig øker i styrke. Om næringen middeletsituasjonen i Storbritannia sa statministeren at på grunn av de allierte operasjoner i Nord-Afrika har det vært store innskrænkninger i tilførslene til Storbritannia, men slik som tonnasjen øker vil vi ha større forsyninger ved utgangen av 1943 enn vi har nå. Om de kommende operasjoner sa Churchill at Casablanca-konferansens motto var at fienden skulle gi seg på både og unåde. Dette vil si at rettferdighet må utvises mot de urettferdige og skyldige. Det skal ikke bli noe igjen av nazistenes, fascistenes og japanernes angrepssvåpen når vi er ferdig med vårt verk. De allierte nasjoner har nå utsatt et fullstendig aksjonsplan som vil bli satt i verk i de første 9 måneder. Vi har ikke gjort noen hemmelighet av at de militære sjefene nå, som ved begynnelsen av det forrige år, er enig om at beseiringen av Hitler må gå forut for den definitive beseiringen av Japan. Når jeg ser alt hva Russland nå gjør i dets heltemotige kamp, så føler jeg det som en samvittighetsak at alt menneskelig kjøres for å bringe hjelpe i formen av en britisk og amerikansk aksjon i Europa med den størst mulige energi, og så snart som mulig. Om Tyrkia uttalte statsminister Churchill at det ikke inngår i vår politikk å trekke Tyrkia inn i vanskeligheter. Tvert om, en katastrof for Tyrkia vil også være en katastrofe for de allierte nasjoner. Jeg har ikke stilt noe ansett krav til Tyrkia enn at de vil organisere sitt forsvar godt, og en militær delegasjon er allerede i Ankara for å bistå med oppnevningen av det tyrkiske forsvar. Om kommandoforholdene i Tunis uttalte Churchill at etterhvert som de britiske tropper kommer inn i den amerikanske sfære, kommer de under general Eisenhowers overkommando. General Alexander vil være hans nestkommanderende. Samtidig er luftmekanikken Tedder utnevnt til sjef for alle flyoperasjoner i Middelhavet. Med general Girauds samtykke er de fri franske styrker stilt under kommando av general Anderson. Den britiske admiral Andrew Cunningham er samtidig utnevnt til sjef for hele Middelhavsfloeten. Jeg har all tiltro til general Eisenhower, sa statminister Churchill, som jeg betrakter som en av de mest betydelige menn jeg har møtt. Til slutt omtalte Churchill operasjonene i luften. Det vil betale seg for oss å tape to britiske fly mot ett tysk, for å trekke dem bort fra den russiske fronten, sa han. I virkeligheten er siffrene motsatte, det er tyskerne som mistet to fly for hvert vi mistor. Kommandene i Middelhavsområdet. Den britiske armé hadde igår kontakt med fienden øst for Ben Gardane, som ligger inne i Tunisia. Allierte fly har angrepet fiendtlige mål på Kreta og Sicilia. - I det fjerne østen er den japanske hovedstyrke i Salamaua-området på New Guinea blitt kastet 10 km tilbake. -- Jernbanemål i Nordfrankrike ble angrepet inatt.

Skjerpet blokkade av offentlige stillinger.

I begynnelsen av desember 1942 har Inneriksdepartementet sendt fylkesmennene følgende cirkulære:

"En skal bo herr fylkesmannen gi departementet en oversikt over de offentlige tjenestemenn som sorterer under departementet og som etter fylkemannens mening bør skiftes ut. Samtidig skal en be opplyst om det i fylket finnes skikkede folk som kan settes isteden for de som skiftes ut. En fortegnelse over disse med nøyaktige opplysninger, må sendes inn."

For å møte denne trusel om politiske avskjedigelser og ryansettelser har de kommunale tjenestemenn nu besluttet å blokkere samtlige stillinger i alle landets kommuner. Ingen kommunal stilling må altså nu søkes hverken av folk som allerede er i kommunal tjeneste eller av folk utenffd. Det skal heller ikke søkes om lønnsforskriften av noen art. Den eneste unntakelse er lege- og sykepleiersstillinger ved de kommunale sykehushus. Blokaden omfatter ca. 12.000 stillinger. De kommunale tjenestemenns front er dermed trukket opp: gjennomført passiv motstand over hele linjen. Nasjonal Samling blir derved ståc de ubehjelplig fast, og vil nok betone seg på å fortsette sin "utskifting". Altså: Ingen nordmenn må heretter söke kommunale stillinger.

Da Høiesteretts medlemmer i desember 1940 nedla sine embeder og Justisdepartementet opnøte en ny "Høiesterett", var det almindelig oppfatning at ingen god advokat eller sakfører måtte ha forbindelse med denne N.S.Høiesterett utover det absolutt uundgåelige. Vi finner grunn til å innskjerpe at denne regel fremdeles gjelder, N.S.Høiesterett er en ren politisk domstol etablert for å hevde okkupasjonsmakten syn på rettsspørsmål av aktuell interesse. 7. januar 1942 avgja N.S.Høiesterett således en uttalelse til fordel for Quislings oppnevnelse av en "nasjonal riksregjering". Det er derfor på det rene at denne domstols medlemmer har "ydet fienden bistand med råd og dåd" (Strl. 586). Advokaturprøve avlagt for dette kollegium av landsforredere kan ikke ventes godtatt etter krigen.

Justisdepartementet har utarbeidet ny formular for autorisasjon av sakførere og advokater hvoriblant annet forekommer en passus om at vedkommande "som medlem" av Norges Advokatforbund har å utføre sitt hvert o.s.v.". Ingen bør derfor nu söke autorisasjon. Hvis noen har fått autorisasjon etter den nye formular, må han medd le Justisdepartementet enten at han ikke gjør bruk av autorisasjonen eller at han ikke betrakter sig som medlem av Norges Advokatforbund.

Fullmektigstillinger hos N.S. dommere er blokkert. De som er i sådan stilling, må snarest söke å komme bort derfra.

V

Nasjonal Samling har etter satt igang propagandamøter for offentlige tjenestemenn over hele landet. Oftest skjer innkallingen i arbeidstiden, og det føres kontroll med fremmøtet. Det innskjerpes at ingen må møte på disse propagandamøter, selv om han får personlig innkallelse, og at ingen må motta oppnevnelse som medlem av horreds- eller byting.

Utdrag av meddelelser fra Pressabteilung og Pressedirektoriatet.

14.juli 1942. At lasteinrøtninger transporteres bort fra nederlandske havner må ikke omtales. 29.juli 1942. Et inntruffet tilfelle foranlediger meg til å gi redaktørene det råd å vise den største aktpågivenhet overfor annonser som kan gi opplysninger som er uønsket. Men kan ikke gå ut fra at enhver annonsør som kommer fra et autorisert reklamebyrå er forslag og godkjent. Ansvaret kommer også i slike tilfelle på redaktøren.

4.aug.1942. Anmeldelse av den finske forfatterinne Sally Salminens verker er ikke ønsket.

25.aug.1942. Nå som før er det ikke tillatt å behandle fremmede lands hjelpeaksjoner til fordel for Norge.

20.sept.1942. Man ønsker ikke at pressen skal ta inn diskusjoner om nedslakttet fe i høst.

5.okt.1942. Melding om knapphot på skummel molk i Oslo og andre byer er ikke noe tema som pressen kan beskjøftige seg med. Enhver diskusjon om dette emne er uønsket.

8.okt.1942. Det blir uttrykkelig påpekt at offentliggjørelse av dødsannonser eller ettermøte etter dem som er dømt under unntakelsestilstanden i Trondheim er forbudt. Sjefredaktøren hoffter personlig for at dette forbud blir overholdt.

20.okt.1942. Avisene anmodes om ikke å meddole noe om torpoderingen av fergen "Deutschland".

22.okt.1942. EH morgenavis i Oslo har bragt en betrakning over det snmlobo prisnivå i forhold til jordbruksproduksjon. Da myndighetene nåye iakttar prisutviklingen er det høverken nødvendig eller ønskelig å behandle dette.

4.nov.1942. Meldinger fra den egyptiske front egner seg ikke til stort oppslag. Det må ikke offentliggjøres noe om innsatsen av transportfly i Nord-Afrika. En norsk avis har bragt et avertissemont hvor en ung norsk frontkjemper klager over at han ikke kan ha værelse, og at han er nødt til å söke etter værelse på denne måten. Avisen anmodes om ikke å ta inn slike annonsor.

5.nov.1942. Avisen anmodes om ikke å bringe noe om den svenske forfatter Wilhelm Moberg og hans bøker.

Ved omtale av de nye lover skal det ikke benyttes uttrykket "Ministerpresidenten har utfordret en lov om", men "Ministerpresidenten har undertegnet lov om".